50019 - İftarı açmakta acele etmek, iftarı ertelemekten daha fazîletlidir

Soru

İftarı, akşam namazından sonraya ertelemekte sevap var mıdır?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

İftarı ertelemekte sevap yoktur. Aksine sevap bakımından daha fazîletli ve daha mükemmel olan; güneş battıktan hemen sonra iftarı açmak için acele etmektir.

Nitekim Sehl b. Sa'd'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

[لَا يَزَالُ النَّاسُ بِخَيْرٍ مَا عَجَّلُوا الْفِطْرَ.] رواه البخاري ومسلم

"İnsanlar iftarlarınıerken yaptıkları (iftarda aceleettikleri) sürece hayır üzeredirler."[1]

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

[لَا يَزَالُ الدِّينُ ظَاهِرًا مَا عَجَّلَ النَّاسُ الْفِطْرَ، لِأَنَّ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى يُؤَخِّرُونَ.] رواه أبو داود وحسنه الألباني في صحيح أبي داود

"İnsanlar iftarlarınıerken yaptıkları (iftarda aceleettikleri) sürece dîn üstün gelecektir. Çünkü Yahudi ve Hıristiyanlar iftarı (yıldızların doğuşuna kadar) geciktirirler."[2]

İmam Nevevî -Allah ona rahmet etsin- hadisin şerhinde şöyle demiştir:

"Hadis, güneşin battığı gerçekleştikten sonra iftarı açmakta acele etmeyi teşvik etmektedir. Anlamı: "Bu sünneti muhafaza etmeye devam ettikleri sürece ümmetin işi düzenli, ümmet de hayır

üzere olacaktır. Eğer iftarı ertelerlerse, bu durum, ümmetin içine düştüğü bir fesada delâlet eden bir alamet olacaktır."

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in:

"...Çünkü Yahudi ve Hıristiyanlar iftarı (yıldızların doğuşuna kadar) geciktirirler."

Sözüne gelince, et-Tiybî şöyle demiştir:

"Bu sebep; hanîf İslâm dîninin temelinin, Ehl-i Kitap'tan olan düşmanlara aykırı hareket etme üzerine kurulu olduğuna, onlara muvafakat etmek (onlarla beraber hareket etmek) ise, dîni yok etmek olduğuna delâlet etmektedir."

عَنْ أَبِي عَطِيَّةَ، قَالَ: دَخَلْتُ أَنَا وَمَسْرُوقٌ، عَلَى عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا، فَقَالَ لَهَا مَسْرُوقٌ: رَجُلَانِ مِنْ أَصْحَابِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، كِلَاهُمَا لَا يَأْلُو عَنِ الْخَيْرِ، أَحَدُهُمَا يُعَجِّلُ الْمَغْرِبَ وَالْإِفْطَارَ، وَالْآخَرُ يُؤَخِّرُ الْمَغْرِبَ وَالْإِفْطَارَ، فَقَالَتْ: مَنْ يُعَجِّلُ الْمَغْرِبَ وَالْإِفْطَارَ؟ قَالَ: عَبْدُ اللهِ (بن مسعود)، فَقَالَتْ: هَكَذَا كَانَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَصْنَعُ.)) [رواه مسلم]

"Ebu Atıyye'den rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

-Ben ve Mesruk, Âişe'nin -Allah ondan râzı olsun- yanına gittik.

Mesruk ona:

-Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ashâbından iki kişi var. İkisi de hayırdan geri kalmıyorlar. Ancak bunlardan birisi akşam namazını kılmakta ve oruç açmakta acele ediyor, diğeri ise hem akşam namazını, hem de iftarı geciktiriyor, dedi.

Bunun üzerine Âişe -Allah ondan râzı olsun-:

-Akşamnamazınıkılmaktaveoruçaçmakta acele edenkimdir?diyesordu.

Mesruk:

- (İbni Mes'ud'u kastederek) Abdullah'tır, cevabını verdi.

Bunun üzerine Âişe -Allah ondan râzı olsun-şöyle dedi:

-Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- de öyle yapardı." [3]

İmam Şâfiî -Allah ona rahmet etsin- "el-Umm" adlı eserinde şöyle demiştir:

"İftarı açmakta acele etmek müstehaptır."

İbn-i Hazm-Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"İftarı açmakta acele etmek ve sahuru geciktirmek sünnettendir. İftar, güneşin, oruçlunun ufkundan (gözünden) kaybolmasından ibârettir, fazlası değildir (yani güneşin batmasıyla iftar vakti girmiştir)."[4]

İslâm âlimleri, iftarı açmakta acele etmek konusunda birçok hikmet zikretmişlerdir. Bu hikmetlerden bazıları şunlardır:

1. Yahudi ve Hıristiyanlara aykırı hareket etmek içindir.

2. Sünnete uymak ve ona göre hareket etmek içindir.

3. Gündüze geceden bir şey eklenmemesi (gündüz vaktinin uzatılmaması) içindir.

4. Bu, oruçlu için daha kolaydır ve ibâdeti edâ etmekte daha güçlü olmasına vesiledir.

5. Allah -azze ve celle-'nin helal kıldığını bir an önce yemek ve içmek için acele etmektir. Çünkü Allah Teâlâ kerimdir (cömerttir). Kerim ise, cömertliğiyle insanların zevk almasından hoşlanan kimsedir. Bu sebeple Allah Teâlâ, güneşin batışıyla birlikte kullarına helal kıldığı şeylerden onların yemek ve içmekte acele etmelerinden hoşlanır.

Hâfız İbn-i Hacer -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Âlimler, bunun (iftarın) yerinin, gözle veya adâletli iki şâhidin -tercihli görüşe göre adâletli bir şâhidin- haber vermesiyle güneşin batışı gerçekleştiği zaman olduğunda ittifak etmişlerdir."[5]

[1] Buhârî, hadis no: 1957. Müslim, hadis no: 1098

[2] Ebu Davud, hadis no: 2353. Elbânî, 'Sahih-i Ebî Davud', hadis no: 2353'de hadisin hasen olduğunu belirtmiştir.

[3] Müslim, hadis no: 1099

[4] İbn-i Hazm, "el-Muhallâ", c: 4, s: 380

[5] Bkz: İbn-i Hacer, "Fethu'l-Bârî", 1957 nolu hadisin şerhi. İbn-i Useymîn, "eş-Şerhu'l-Mumti'", c: 6, s: 267